

Udskriftsdato: 25. december 2025

VEJ nr 10010 af 03/10/2025 (Gældende)

Vejledning om støj fra virksomheder i transformationsområder - Tillæg til vejledning nr. 5/1984: Ekstern støj fra virksomheder

Ministerium: Miljø- og Ligestillingsministeriet

Journalnummer: Miljø- og Ligestillingsmin.,
Miljøstyrelsen, j.nr. MST-MST-2024-14941

Vejledning om støj fra virksomheder i transformationsområder - Tillæg til vejledning nr. 5/1984: Ekstern støj fra virksomheder

Indhold

1. Indledning
2. Vejledende støjgrænser til brug for regulering af virksomheder i transformationsområder
3. Fastsættelse af indendørs grænseværdier med åbne vinduer

1. Indledning

Dette tillæg til vejledning nr. 5/1984: ”Ekstern støj fra virksomheder”, har ophæng i planlovsændringer fra 2017¹ og 2024² der vedrører planlægning af enten boliger,

hoteller, eller kontorerhverv el.lign. på arealer i transformationsområder i første række mod en produktionsvirksomhed³. Tillægget er en sammenskrivningen af Miljøstyrelsens eksisterende tillæg om transformationsområder jf. planlovsændringen ændringen i 2017 med de nye ændringer jf. ændringen i planloven i 2024. Denne vejledning afløser dermed ”Vejledning nr. 56, der blev udgivet i februar 2022 – og som nu ikke længere er gældende.

Jf. planlovsændringen i 2017 og 2024 fremgår det af bemærkningerne til planloven, at der som følge af stk. 3 vil ske en supplerende af anvisningerne i et tillæg til Miljøstyrelsens vejledning om støj fra virksomheder, herunder fastsættelse af grænseværdier for støj, som skal være overholdt indendørs med åbne vinduer.

Transformationsområder er et begreb jf. planloven og er arealer, der er belastet af støj fra eksisterende produktionsvirksomheder over Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier. Transformationsområder er jf. planloven arealer, som er centralt beliggende i byen, og hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at der er særlige byudviklingsinteresser.

Dette tillæg til Miljøstyrelsens vejledning om ”Ekstern støj fra virksomheder 1984” har som formål:

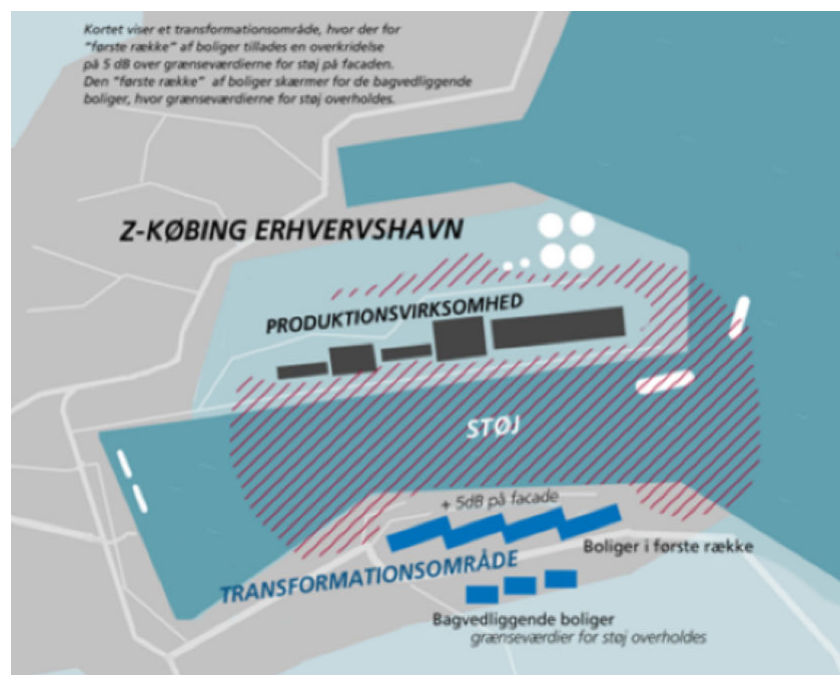
- 1) at fastsætte vejledende grænseværdier for støj fra produktionsvirksomheder udendørs på bygningers facader og udendørs opholdsarealer i transformationsområder til brug for regulering af støj fra produktionsvirksomheder efter miljøbeskyttelsesloven.*
- 2) at fastsætte vejledende grænseværdier indendørs (med åbne vinduer) i boliger, kontorerhverv og hoteller på arealer udlagt i transformationsområder i første række mod produktionsvirksomheder.*

Efter planlovens § 15 a, stk. 1 må der kun planlægges for støjfølsom anvendelse på støjbelastede arealer, hvis der etableres afskærmningsforanstaltninger, så anvendelsen sikres mod støjgener – dvs under Miljøstyrelsens fastsatte (vejledende) grænseværdier for støj.

Men med ændringerne af planloven i 2017 og i 2024 blev der vedtaget en undtagelsesbestemmelse til planlovens § 15 a, stk. 1, hvor der kan planlægges på støjbelastede arealer. I 2017 var det kun

for boliger. Med planlovsændringen i fra 2024 gælder det nu også for kontor og hoteller. Den nye bestemmelse § 15 a, stk. 3 i planloven giver derfor mulighed for, at de vejledende grænseværdier⁴ i en lokalplan kan overskrides i første række af områder udlagt til enten boliger eller hoteller, kontorerhverv el.lign. i et såkaldt transformationsområde udlagt mod produktionsvirksomheder Hvis kommunen har udpeget området som et område med særlige byudviklingsinteresser, kan der jf. planloven tillades en permanent overskridelse af de vejledende støjgrænser med op til 5 dB støj fra produktionsvirksomheder.

Nedenstående figur 1 viser et udpeget transformationsområde efter planlovens bestemmelser fra 2017 og 2024 (her med eksempel, med boliger med facaden ud mod den støjende virksomhed).

Figur 1⁵ En eksisterende støjende virksomhed ligger på havnen og støjer over de vejledende grænseværdier på den modsatte side af havneløbet. Planlovens almindelige bestemmelse jf. § 15 a forhindrer umiddelbart et sådant udlæg af boliger og anden støjfølsom anvendelse, da arealet er støjbelastet. De nye bestemmelser i planloven medfører nu, at der kan tillades – i særligt udpegede transformationsområder – planlægning af støjfølsom anvendelse på støjbelastede arealer med op til 5 dB på facaden, men hvor arealer bagved fortsat skal overholde de vejledende grænseværdier – og hvor der samtidigt sikres et acceptabelt indendørs støjniveau med åbne vinduer.

Med vedtagelse af planlovsændringen i 2017 om planlægningen i medfør af de nye bestemmelser om transformationsområder blev det ligeledes af Folketinget anført i forarbejderne til loven, at eksisterende produktionsvirksomheder ikke påføres omkostninger til afværgeforanstaltninger, som ligger udover deres miljøgodkendelse som følge af, at der planlægges for ændret anvendelse på omkringliggende arealer.

Denne vejledning angiver i forlængelse af disse grænseværdier for produktionsvirksomheder, der er 5 dB højere end de vejledende støjgrænser i vejledning 5/1984, da planlovens ændring ellers potentielt ville kunne give skærpede vilkår i revurderingssituation efter miljøbeskyttelsesloven. Nyetablering og udvidelse af eksisterende virksomheder vil ligeledes kunne tillægges 5 dB ekstra på facaden og udendørs opholdsarealer, der vender ud mod virksomheden.

Den ændrede bestemmelse i § 15 a, stk. 3, vil ikke kunne anvendes til at lokalplanlægge til områder, hvor der både forefindes boligformål og hoteller, kontorerhverv el.lign. – dvs. områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse.

Af betænkningen til planlovslovforslaget fremgår ligeledes⁶ :

Transformationsområder vil ikke kunne udpeges på arealer belastet af støj over Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj fra veje, jernbaner, flyvepladser, vindmøller, skydebaner mv.

Der udarbejdes derfor kun dette tillæg til virksomhedsvejledningen, der regulerer ”produktionsvirksomheder” jf. ”vejledning nr. 5/1984: ”Ekstern støj fra virksomheder” – men ikke i forhold til f.eks. veje, jernbaner, flyvepladser, vindmøller, skydebaner mv.

2. Vejledende støjgrænser til brug for regulering af virksomheder i transformationsområder

Nedenstående tabeller angiver de vejledende støjgrænser til regulering efter miljøbeskyttelsesloven for produktionsvirksomheder (ekstern støj nr. 5/1984) jævnfør planlovens § 15 a, stk. 3, som angivet i nedenstående tabel 1, 2 og 3.

De anførte niveauer ”på facaden mod erhvervsområdet” gælder for facader og udendørs opholdsarealer, der vender mod erhvervsområdet (jf. tabel 1, 2 og 3 i nedenstående). Niveauerne er angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) som funktion af tidsrum og områdetype.

I forhold til andre områder udenfor det udpegede transformationsområde vil virksomheden fortsat skulle reguleres med udgangspunkt i de vejledende grænseværdier jf. Miljøstyrelsens vejledning 5/1984: Ekstern støj fra virksomheder.

Det skal også præciseres, at de vejledende grænseværdier kun er gældende for områder udlagt til bolig-, kontor-, og hotelformål og ikke f.eks. blandet bolig og erhverv eller centerområder. Den ændrede bestemmelse i § 15 a, stk. 3, vil således ikke kunne anvendes til at lokalplanlægge til både boligformål og hoteller, kontorerhverv el.lign. – dvs. områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Tabellen indeholder derfor heller ikke vejledende grænseværdier til regulering af virksomheder i forhold til områder med blandede byfunktioner.

Tabel 1. Vejledende grænseværdier for boliger i transformationsområder inklusive 5 dB ekstra jf. planlovens § 15 a stk. 3:

Områdetype	Tidsrum		
	Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00 Lørdag kl. 07.00 – 14.00	Mandag- fredag kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søn- og helligdag kl. 07.00 – 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
Etageboligområder	55 dB på facaden, skel og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet	50 dB på facaden, skel og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet	45 dB på facaden, skel og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet
Boligområder for åben og lav boligbebyggelse	50 dB på facaden og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet	45 dB på facaden og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet	40 dB på facaden og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet

Tabel 1a Vejledende maksimalværdier for støjniveauet fra virksomheder målt udendørs for boliger i transformationsområder:

Områdetype	Tidsrum
	Alle dage
	kl. 22-07
Etageboligområde	60 dB på facaden, skel og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet
Boligområde for åben og lav boligbebyggelse	60 dB på facaden og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet

Hoteller

I Miljøstyrelsens vejledning fra 2003⁷ betragtes hoteller som boliger, og de vejledende støjgrænser skal derfor benyttes for de områder hotellet i øvrigt ligger i jævnfør de områdetyper der fremgår af Miljøstyrelsens vejledning eksternt støj fra virksomheder fra 1984.

Jævnfør planlovens regler for transformationsområder, kan der dog ikke lokalplanlægges for hoteller i områder, hvor der samtidigt ligger boliger - dvs. områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Dvs. miljømyndigheden (kommunen eller Miljøstyrelsen) må vurdere, hvilke planlagte områder hotellet i øvrigt er omgivet af, for en vurdering af, hvilken grænseværdi, der skal lægges til grund for regulering af produktionsvirksomheder.

Tabel 2. Vejledende grænseværdier for hoteller inklusive 5 dB på facaden jf. planlovens § 15 a stk. 3:

Områdetype	Tidsrum		
	Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00 Lørdag kl. 07.00 – 14.00	Mandag- fredag kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søn- og helligdag kl. 07.00 – 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
Hotel (hvis planlagte og eksisterende områder omkring hoteller i øvrigt er blandede byfunktioner ⁸)	60 dB på facaden, skel og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet	50 dB på facaden, skel og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet	45 dB på facaden, skel og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet
Hotel (hvis planlagte og eksisterende områder omkring hoteller i øvrigt er etageboliger)	55 dB på facaden og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet	50 dB på facaden og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet	45 dB på facaden og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet
Hotel (hvis planlagte og eksisterende områder omkring hoteller i øvrigt er åben og lav boligbebyggelse)	50 dB på facaden og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet	45 dB på facaden og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet	40 dB på facaden og udendørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet

⁸ Jf. planloven kan der efter § 15 a, stk. 3, ikke lokalplanlægges for både boligformål og hoteller, kontorerhverv el.lign. – dvs. områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse.

Kontorerhverv og lignende

Jævnfør planlovens regler for transformationsområder, kan der ikke lokalplanlægges for kontorhverv og lignende, hvor der samtidigt ligger boliger.

Af vejledningen⁹ fra 2003 fremgår

”Efter Miljøstyrelsens opfattelse kan det være rimeligt at fastsætte støjgrænser for områder af denne type på 50 – 55 dB. Nogle former for kontorbyggeri, fx domiciler, vil have et ønske om særlig støjsvag og repræsentativ beliggenhed. Andre kontorer kan ligge på en produktionsvirksomhed eller være etableret i tilknytning til andre former for erhverv. Sådanne kontorer er typisk indrettet på en beliggenhed i støjende omgivelser, og kan fx være særligt støjisolerede. Her kan der efter forholdene fastsættes højere støjgrænser.”

Som det fremgår af vejledningen fra 2003 er der vis grad af råderum ved fastsættelse af grænseværdier for kontorhverv – herunder vil det ikke umiddelbart give mening af fastsætte grænseværdier om natten, hvis kontorerne har lukket aften/nat.

Tabel 3. Vejledende grænseværdier for kontorhverv og lignende¹⁰ inklusive ekstra 5 dB jf. planlovens § 15 a stk. 3:

Områdetype	Tidsrum
	Alle dage
Kontor ¹¹	55-60 dB på facaden, skel og uden-dørs opholdsarealer i første række mod erhvervsområdet

¹¹ Områder udlagt til kontorer, offentlig og privat administration og serviceerhverv og lignende.

3. Fastsættelse af indendørs grænseværdier med åbne vinduer

Denne del henvender sig udelukkende til planlæggere, der jævnfør planloven skal sikre det indendørs støjniveau, når der planlægges for boliger, hoteller samt kontorhverv eller lignende i transformationsområder på arealer i første række mod produktionsvirksomheder. De indendørs grænseværdier benyttes udelukkende i en planlægningssituation efter planloven og ikke til regulering efter miljøbeskyttelsesloven.

Vedrørende planlovsændringen i 2017 og 2024 skal Miljøstyrelsen ifølge betænkningen til loven fastsættes: grænseværdier for støj, som skal være overholdt indendørs med åbne vinduer. Dette er tilsvarende tillægget fra 2007 til Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder, hvor der ligeledes blev fastsat grænseværdier for støj indendørs som følge af, at en planlovsændring tillod blandede byfunktioner og støjisolering af boliger (huludfyldning) på arealer, der er vedvarende støjbelastede.

Lokalplaner, der åbner mulighed for at udlægge boliger på arealer i første række mod produktionsvirksomheder i transformationsområder, der på facaden vil være udsat for støj over de vejledende grænseværdier for støj fra produktionsvirksomheder, skal derfor indeholde bestemmelser, der sikrer, at bebyggelsens facader udformes, så støjniveauet i sove- og opholdsrum indendørs med åbne vinduer overholder de vejledende grænseværdi anført i tabellerne 4, 5 og 6 nedenfor.

For nedenstående tabel 4, 5 og 6 gælder grænseværdier for støjbidrag fra produktionsvirksomheder indendørs i sove- og opholdsrum samt arbejdsrum til brug for planlægning af boliger, hoteller og kontorerhverv i første række mod virksomheder i transformationsområder.

Værdierne gælder for støjbelastningen L_r fra hver enkelt produktionsvirksomhed, bestemt over et referencetidsrum på 8 timer om dagen (dog kun 7 timer lørdage kl. 07 – 14 og 4 timer lørdage kl. 14 - 18), en time om aftenen og $\frac{1}{2}$ time om natten. Der forudsættes en efterklangstid på 0,5 sekunder, samt at alle oplukkelige vinduer er åbnet $0,35 \text{ m}^2$.

Miljøstyrelsen fastsætter i dette tillæg støjgrænser indendørs, der svarer til de indendørs støjgrænser og åbningsareal for vinduer, fastsat i tillægget til vejledning fra Miljøstyrelsen fra 2007. Det beskyttelsesniveau, som fastsættes i boliger, hotel og kontor indendørs i første række i transformationsområder, svarer derfor til det beskyttelsesniveau, som blev brugt indendørs i tillægget fra 2007.

Indendørs grænseværdier for boliger med åbne vinduer.¹²

Tabel 4 Vejledende grænseværdier indendørs for boliger med åbne vinduer for ekstern støj fra virksomheder:

Områdetype (planlagt og faktisk anvendelse)	Tidsrum		
	Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00 Lørdag kl. 07.00 – 14.00	Mandag- fredag kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søn- og helligdag kl. 07.00 – 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
Etageboligområder	38 dB	33 dB	28 dB
Boligområder for åben og lav boligbebyggelse	33 dB	28 dB	23 dB

Indendørs grænseværdier for hoteller med åbne vinduer¹³

Grænseværdierne indendørs for hotel og kontorerhverv og lignende benyttes ligeledes udelukkende til planlægningsbrug jf. planloven og skal derfor ikke lægges til grund i forbindelse med regulering af støj fra virksomheder.

Miljøstyrelsen vurderer hoteller som støjsvag anvendelse på linje med boliger. Miljøstyrelsen vurderer, at det er den mest lempelige områdetype for bykerne¹⁴, der bør lægges til grund for de indendørs grænseværdier for hoteller, da ophold på hoteller ofte er af kortere varighed, og samtidig vil der ofte være mekanisk ventilation, hvorfor udluftningen ofte kan foregå uden, at vinduet behøver at blive lukket op.

Tabel 5 I Vejledende grænseværdier indendørs for hotel med åbne vinduer for ekstern støj fra virksomheder:

Områdetype (planlagt og faktisk anvendelse)	Tidsrum		
	Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00 Lørdag kl. 07.00 – 14.00	Mandag- fredag kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søn- og helligdag kl. 07.00 – 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
Hotel	43 dB	33 dB	28 dB

Indendørs grænseværdier for kontor, med åbne vinduer¹⁵ :

Af arbejdsmiljøloven fremgår det, at medarbejderne skal sikres et passende arbejdsmiljø på arbejdspladsen. Der er dog ikke i arbejdsmiljøloven fastsat særskilte støjgrænseværdier for kontor indendørs.

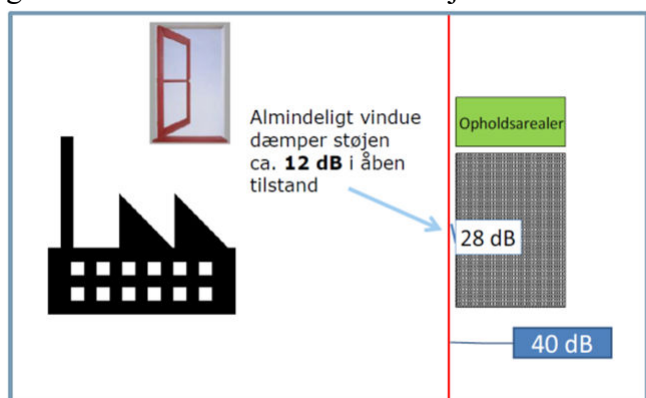
Miljøstyrelsen vurderer, at kontorarealer bør have et lavt støjniveau som udgangspunkt. Støjen nedsætter evnen til kommunikation og mentalt arbejde og forøger på den måde den arbejdsbetingede stress på denne type arbejdspladser.

Miljøstyrelsen vurderer at kontorerhverv bør have en beskyttelse på linje med boliger om dagen, da stilhed og koncentration er vigtigt. Miljøstyrelsen vurderer, at det er den mest lempelige områdetype for bykerne, der bør lægges til grund for de indendørs grænseværdier for kontorerhverv, da der ofte vil være mekanisk ventilation, hvorfor udluftningen reguleres uden, at vinduet behøver at blive lukket op. Normalt vil medarbejderne ikke opholde sig på kontor om natten – og hvis de gør, er der ikke behov for yderligere beskyttelse end om dagen.

Tabel 6 Vejledende grænseværdier indendørs for kontor og lignende med åbne vinduer for ekstern støj fra virksomheder:

Områdetype (planlagt og faktisk anvendelse)	Tidsrum		
	Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00 Lørdag kl. 07.00 – 14.00	Mandag- fredag kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søn- og helligdag kl. 07.00 – 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
Kontorerhverv og lignende	43 dB	43 dB	43 dB

Ved projektering af konkrete facadeløsninger, herunder vinduesløsninger, skal bygherren være opmærksom på, at det er den samlede facade, der skal udformes på en måde, som sikrer overholdelse af grænseværdierne for indendørs støj.

Figur 2. Ved almindelig planlægning af støjfølsom anvendelse er det udgangspunktet, at de vejledende grænseværdier for udendørs støj fra virksomheder kan overholdes overalt i området, herunder på opholdsarealer og bebyggelsens facader. Her er som eksempel forudsat en grænseværdi på 40 dB. I den situation kan man forudsætte, at det indendørs støjniveau med åbne vinduer er 28 dB. Ved transformationsområder kan det accepteres, at støjniveauet på facaden på boliger i første række ud mod produktionsvirksomheden overstiger grænseværdien med 5 dB, men der skal i så fald anvendes vinduesløsninger, som sikrer, at støjniveauet indendørs fortsat ikke overstiger 28 dB med åbne vinduer.

Miljøstyrelsen, den 3. oktober 2025

- ¹ Lov nr. 668 af 8. juni 2017 om ændring af lov om planlægning, lov om naturbeskyttelse og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.
- ² Lov nr. 1790 af 28. december 2023 om ændring af lov om planlægning og forskellige andre love.
- ³ Planloven definerer begrebet "produktionsvirksomhed" som: virksomheder omfattet af godkendelsesbekendtgørelsen, maskinværkstedsbekendtgørelsen, virksomheder anført på brugerbetalingsbekendtgørelsens bilag 1, dog ikke husdyrbrug, transport- og logistikvirksomheder, virksomheder der hidtil har ligget under godkendelsesbekendtgørelsen, men som udskilles i særskilte branchebekendtgørelser.
- ⁴ Miljøstyrelsens vejledning 5/1984 – ekstern støj fra virksomheder.
- ⁵ Gengivet fra side 22 i Plan- og Landdistriktsstyrelsen publikation: Vejledning om produktionsvirksomheder i kommune- og lokalplanlægningen, december 2017.
- ⁶ Betænkning over Forslag til lov om ændring af lov om planlægning, lov om naturbeskyttelse og lov om aktindsigt i miljøoplysninger. Til lovforslag L121, FT samling 2016-17.
- ⁷ Miljøstyrelsens vejledning 3/2003 - Ekstern støj i byomdannelsesområder.
- ⁹ Miljøstyrelsens vejledning 3/2003 - Ekstern støj i byomdannelsesområder.
- ¹⁰ Lignende anvendelser er f.eks. offentlig og privat administration og serviceerhverv.
- ¹² Bemærk at de vejledende grænseværdier indendørs udelukkende er gældende i projekterings/byggefasen og ikke efter indflytning i boligen.
- ¹³ Bemærk at de vejledende grænseværdier udelukkende er gældende projekterings/byggefasen og ikke under driften af hotellet. Her gælder andre regler og der må henvises til f.eks. arbejdsmiljøloven.
- ¹⁴ Jf. tabel 1 i tillæg vejledning nr. 5/1984: Ekstern støj fra virksomheder.
- ¹⁵ Bemærk at de vejledende grænseværdier udelukkende gælder for projekterings-/byggefasen og ikke under driften af kontorerhverv. Her gælder andre regler og der må henvises til f.eks. arbejdsmiljøloven.